

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตกำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศ กล่าวคือ ถ้าประชากรของประเทศได้รับการศึกษาสูง จะมีผลทำให้ประเทศมีกำลังคนที่มีคุณภาพ ส่งผลให้มีการขยายตัวทาง เศรษฐกิจและสังคมได้อย่างรวดเร็ว ดังเช่นที่เราได้เห็น ตัวอย่างจากประเทศที่มีประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศมาแล้วที่มีการลงทุนทางการศึกษาเป็นอย่างมาก ในประเทศไทยระดับการศึกษาที่ได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษ และมีความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ เกิดขึ้นในระยะนี้ ได้แก่ ระดับอุดมศึกษา เป็นที่ยอมรับกันว่า ผู้มีส่วนรับผิดชอบงานระดับสำคัญ ๆ ในวงสังคมส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งสิ้น (วัลลภา เทพหัสดิน ณ. อยุธยา และคณะ 2527 : 4) ตามปกตินักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญแล้วมักจะมุ่งไปศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาเป็นส่วนใหญ่เด็กในวัยนี้จะเป็นวัยรุ่นอยู่ในวัยระหว่าง 14-17 ปี (Ebel, 1969: 1330) เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัย แห่งปัญญา คัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง (G.H.Hall) อ้างถึงในพูนผล สุวรรณรัตน์ 2512 : 2) เช่น เด็กบางคนถ้าถูกครูหรือผู้ปกครองดูว่าก็อาจตัดสินใจหนีออกจากบ้าน หรือฆ่าตัวตายได้โดยง่าย เด็กวัยรุ่นอาจทำร้ายเด็กวัยเดียวกันแต่บางกลุ่มก็ช่วยสาเหตุ เพียงเล็กน้อยแต่ช่วยอารมณ์เพียงวูบเดียวได้ การแสดงออกโดยทั่วไปของเด็กวัยนี้ มักจะมีอะไรผิดแปลกไปจากเด็กเล็ก เป็นค้นคว้า ชอบแต่งตัวแปลก ๆ คัดค้านตรงแปลก ๆ พูดภาษาแสดง คือผิดปกติการแสดงแปลก ๆ ของเด็กวัยรุ่นนี้ แท้จริงเป็นปรากฏการณ์ ธรรมชาติที่ผู้ใหญ่จะต้องให้ความสนใจ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าเด็กวัยรุ่นเหล่านี้จบการ ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว และจะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาต่อไป ผู้ บริหาร อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาควรจะให้ความสนใจถึงลักษณะของเด็ก เหล่านี้เสียก่อน เพื่อผลประโยชน์ในการศึกษาต่อไปที่จะมีผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน ทั้งนี้จากหลักการศึกษาและการเรียนการสอนในระดับประถม มัธยม โดยยอมรับและเห็น

ความสำคัญมานานแล้วว่า การที่เราจะจัดการศึกษาให้ใครได้ดั่งนั้น เราต้องรู้จักคนที่เราจะให้การศึกษา ก่อน (ไพฑูริย์ สีนลาวัณย์, ในพรชูลี อาชวอำรุง, บรรณาธิการ 2525: 194) ส่วนในระดับอุดมศึกษายังให้ความสนใจในเรื่องนี้ไม่มากนัก ในทศวรรษที่ผ่านมาครูบาอาจารย์อุทิศตนเองน้อยลง สร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนน้อยลง (พรชูลี อาชวอำรุง ในพรชูลี อาชวอำรุง, บรรณาธิการ 2525: 246-247) เป็นเหตุให้การเรียนการสอนไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร การศึกษาถึงลักษณะของนักเรียนด้านต่าง ๆ จะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งอันหนึ่งที่จะส่งผลให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลที่จะมีในอนาคตได้ เพื่อจะได้ช่วยให้ผู้บริหารการศึกษาอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้สามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง ปรับปรุงวิธีการจัดชั้นเรียน วิธีการสอน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน นอกจากนั้นยังเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์แนะแนวในโรงเรียน ในการเลือกแขนงวิชาเรียนให้เหมาะสม หรือเป็นหลักประกอบการพิจารณาอาชีพให้เข้ากับลักษณะเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนได้ ผลจากการวิจัยลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษานี้ จะส่งผลกระทบต่อ การวางแผนในสถาบันอุดมศึกษาทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านการบริหารหน่วยงาน การบริหารบุคลากร การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริการนักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ที่จะเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะเฉพาะ 4 ด้าน คือ ด้านข้อมูลส่วนตัวในฐานะเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านแผนการศึกษาและอาชีพ ด้านภูมิหลังของครอบครัว ด้านความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนินชีวิต
2. เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ในแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนสายศิลปะ ในลักษณะเฉพาะ 4 ด้าน ตามที่กล่าวแล้วข้างต้น

3. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนสายศิลปะ ในส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะ 4 ด้าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาค้นคว้าเพื่อจะหาลักษณะเฉพาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 ในลักษณะเฉพาะ 4 ด้าน ดังกล่าวแล้วข้างต้น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

ก. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนสหศึกษา กลุ่มโรงเรียนหญิง กลุ่มโรงเรียนชาย นักเรียนแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ นักเรียนแผนการเรียนสายศิลปะ

ข. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ในลักษณะเฉพาะ 4 ด้านคือ ด้านข้อมูลส่วนตัวในฐานะที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านแผนการศึกษาและอาชีพ ด้านภูมิหลังของครอบครัว และด้านความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการดำเนินชีวิต

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ในกรุงเทพมหานคร แผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนสายศิลปะ ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และในโรงเรียนเอกชน โดยการควบคุมของ
กระทรวงศึกษาธิการ

แผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ หมายถึง แผนการเรียนที่มีหลักสูตรระบุ
วิชาเลือกเน้นหนักในหมวดวิชา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

แผนการเรียนสายศิลปะ หมายถึง การเรียนที่มีหลักสูตรที่ระบุวิชาเลือก
พื้นฐาน เน้นหนักในหมวดวิชาสังคมศึกษา ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ

สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรการเรียนต่อจาก
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งที่เป็นสถาบันของรัฐและสถาบันการศึกษาเอกชนในสังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย

อายุ อายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น
3 ระดับดังนี้

1. อายุปฏิทินต่ำกว่าชั้นเรียน นักเรียนที่มีอายุปฏิทินต่ำกว่าชั้นเรียน หมายถึง
นักเรียนที่มีอายุต่ำกว่าฐานนิยมของอายุนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือต่ำกว่า 17 ปี
2. อายุปฏิทินเท่ากับ หรือตามชั้นเรียน นักเรียนที่มีอายุปฏิทินเท่ากับชั้นเรียน
หมายถึง นักเรียนที่มีอายุเท่ากับฐานนิยมของอายุ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือเท่ากับ
17 ปี
3. อายุปฏิทินสูงกว่าชั้นเรียน นักเรียนที่มีอายุปฏิทินสูงกว่าชั้นเรียน หมายถึง
นักเรียนที่มีอายุสูงกว่าฐานนิยมของอายุนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือสูงกว่า 17 ปี

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็น 3 ระดับ

1. คะแนนต่ำกว่าระดับปกติปานกลาง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ต่ำกว่าระดับปกติปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม
ต่ำกว่า 2.00

2. คะแนนเท่ากับระดับปกติปานกลาง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับระดับปกติปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมมีค่าอยู่ในช่วง 2.01-3.00

3. คะแนนสูงกว่าระดับปกติปานกลาง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าระดับปกติปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป

ภูมิลาเนา หมายถึงที่อยู่ของบิกามารคา แบ่งเป็น 5 กลุ่มคือ

1. กรุงเทพมหานคร หมายถึง อาณาบริเวณที่เป็นเนื้อที่ของกรุงเทพมหานคร
2. ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง อยุธยา สระบุรี อุทัยธานี จันทบุรี ระยอง ทราด นครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สมุทรปราการ กาญจนบุรี เพชรบุรี ราชบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร
3. ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัด แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา น่าน แพร่ ลำพูน ลำปาง ตาก อุตรดิตถ์ สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์
4. ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง ตรัง พัทลุง สงขลา ยะลา สตูล ปัตตานี ภูเก็ต พังงา กระบี่ นครศรีธรรมราช นราธิวาส สุราษฎร์ธานี
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย อุบลราชธานี อุบลราชธานี ยโสธร

จำนวนบุตรทั้งหมด แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

1. น้อย หมายถึง จำนวนบุตร 1-3 คน
2. ปานกลาง หมายถึง จำนวนบุตร 4-6 คน
3. มาก หมายถึง จำนวนบุตรตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป

การสนับสนุนของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับ
อุดมศึกษาของบุตร แบ่งเป็น 2 ระดับคือ

1. บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
2. บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ไม่ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

น้ำหนักความคิดเห็นโดยเฉลี่ย จากแบบสอบถามชนิดประเมินค่า 5 เสงล
คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ความลำดับ นำเสนอน้ำหนักความคิดเห็น
โดยเฉลี่ยควมมีชนิดมิลเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

และตีความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.6 - 5.0	หมายถึง	มากที่สุด
3.6 - 4.5	หมายถึง	มาก
2.6 - 3.5	หมายถึง	ปานกลาง
1.6 - 2.5	หมายถึง	น้อย
1.0 - 1.5	หมายถึง	น้อยที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

นักเรียนแม้ว่าจะได้รับการศึกษาเล่าเรียนจากโรงเรียนที่มีหลักสูตรการศึกษา
อย่างเดียวกัน แต่ก็ยังมีความแตกต่างกันในด้านข้อมูลส่วนตัว แผนการศึกษาและอาชีพ
ภูมิหลังของครอบครัว และความคิดเห็นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และแนวทาง
การดำเนินชีวิต ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาว่า ลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน
กรุงเทพมหานครที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาจะเป็นอย่างไร ลักษณะของผู้ที่
ศึกษาในแผนการเรียนสายวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนสายศิลปะ ที่จะเข้าศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างไร มีความเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร เพื่อผลในการ
คาดคะเนพฤติกรรมของบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา ทำให้ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร
ทางการศึกษาได้เข้าใจนักศึกษายิ่งขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารหน่วยงาน การ
บริหารบุคลากร การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารนักเรียน และการจัด
กิจกรรมนักเรียนที่จะเป็นประโยชน์ต่อสถาบัน และมีผลประโยชน์ต่อประเทศชาติด้วย